

AKADEMİK PERSONELİN YABANCI DİL DURUMU VE YABANCI DİL SINAVLARINA BAKIŞI: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Hasan YAVUZER
Nevşehir Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi
hasanyavuzer@nevsehir.edu.tr

Öğretim Görevlisi İbrahim Hakan GÖVER
Abdullah Gül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
hakan.gover@agu.edu.tr

ÖZET

Yabancı Dil Bilgisi ve Yabancı Dil bilgisini ölçen ÜDS ve KPDS gibi sınavlar akademisyenler ve akademisyen adayları açısından çok önemlidir. Zira bu sınavlar, diğer sınav ve kriterlerle birlikte (lisans, yüksek lisans ve doktora mezuniyet notu, ALES puanı) adayların akademik kariyerini belirlemektedir.

Ülkemizde yabancı dil ile ilgili eğitim ilköğretimden itibaren verilmesine rağmen, bu sınavlarda istenilen başarı sağlanamamaktadır. Bu durum, akademisyenlerde ve akademisyen adaylarında büyük bir strese ve kaygıya neden olmaktadır.

Bu bağlamda, bu çalışmada, Nevşehir Üniversitesinde görevli akademisyenlerin yabancı dil durumu ve yabancı dil sınavları hakkındaki görüşleri araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, İngilizce, Yabancı Dil Sınavları, ÜDS, KPDS, Akademisyen.

THE FOREIGN LANGUAGE LEVEL OF ACADEMIC STAFF AND THEIR ATTITUTES TOWARD FOREIGN LANGUAGE EXAMS: NEVŞEHİR UNIVERSITY CASE

ABSTRACT

Foreign language and foreign language exams such as UDS and KPDS are utmost importance for academicians and academic candidates. Because these exams determine the academic career of the candidates and academicians together with the other exams and criteria (ALES Score, undergraduate and graduate GPA).

Although foreign language education is offered to the candidates beginning from primary education, the desired success cannot be obtained in these exams. This leads to a great stress and anxiety among the academicians and the candidates.

In this study, academicians working in Nevşehir University were inspected in terms of foreign language levels and opinions about foreign language exams.

Keywords: Foreign Language, English, Foreign Language Exams, UDS, KPDS, Academician.

1. GİRİŞ

Dil, insanlar arasındaki en etkin iletişim aracıdır. İnsanlar, birbirleriyle aynı dili konuşarak iletişim kurarlar, duygu ve düşüncelerini karşı tarafa aktarırlar (Ergin, 1995:7). Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler ve ilerlemeler nedeniyle, artık sadece kendi aramızda değil, diğer ülkelerden insanlarla da iletişim kurmak durumundayız (Heyd, 1990:9). Zira “küreselleşme” olarak adlandırılan ve dünyayı “küçülten” teknolojik süreç, ülkeler arasındaki fiziki sınırları ortadan kaldırmıştır. Bu durum, insanlar arasında iletişimin önemini artırmış ve anadilimiz dışında en az bir yabancı dili daha bilmenin gerekliliğini ortaya koymuştur.

İnternet ansiklopedisi wikipedia’ya göre, başka bir ülkeye ait dile “yabancı dil” denilir. Örneğin Japonca, Korece, İngilizce, Rusça, Flemenkçe, Almanca ya da İtalyanca gibi diller Türkiye için birer “yabancı dil”dir (http://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_language). Wikipedia, ayrıca, “yabancı dil” ile “ikinci dil” ayırımına da işaret eder. Buna göre kendi ana dilimizden sonra öğrendiğimiz ilk yabancı dil “ikinci dil”; ülkemizde konuşulmayan ve bilinmeyen her çeşit dil ise “yabancı dil”dir (http://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_language).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Akademik kariyer yapmak veya bir akademisyen için bulunduğu konumdan daha iyi konumlara gelebilmek için yabancı dil bilmek ve bunu da sınavlarda alınan puanlarla ispat etmek gerekmektedir. Yabancı dilin akademik hayattaki bu öneminden dolayı böyle bir çalışma yapma yoluna gidilmiştir. Araştırmanın amacı, Nevşehir Üniversitesi’nde görevli akademik personelin yabancı dil sınavlarındaki başarı durumunu ve yabancı dil sınavları hakkındaki düşüncelerini tespit etmek ve değerlendirmektir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, akademik hayata atılacak olan ya da akademik çalışmaların içinde bulunanlar için yabancı dil çok büyük bir önem taşımaktadır. Zira YÖK, akademik kariyer yapmayı düşünen ya da akademik kariyer yapmakta olanlar için yabancı dil yeterliliğini diğer kriterlerle birlikte “ön koşul” olarak belirlemektedir.

Yabancı dilden iyi bir puan alabilmek için her yıl yüz binlerce aday KPDS ve/veya ÜDS sınavlarına girmektedir (www.osym.gov.tr). Ancak son yıllardaki sayısal bilgilere bakıldığında; doğru cevaplanan ortalama soru sayısının, 80 sorunun sorulduğu ÜDS (İngilizce) için 40 civarında, 2011

Mayıs ayına kadar 100 sorunun sorulduğu KPDS (İngilizce) için 33-51 aralığında olduğu görülmektedir (www.osym.gov.tr). Ülkemizde yabancı dil eğitimi ilköğretimden itibaren verilmesine rağmen, yukarıda belirtilen sınav ortalamaları ülkemizdeki yabancı dil eğitiminde bir sorun olduğunu göstermektedir.

Tablo 1. Son Yıllarda Uygulanan İngilizce KPDS ve ÜDS'ye Ait Sayısal Bilgiler.

Uygulanan sınav	Soru sayısı	Katılan aday sayısı	Ortalama doğru cevap sayısı	Standart sapma
2010 Mayıs KPDS	100	91.524	54.28	20.03
2009 Kasım KPDS	100	58.879	56.30	21.04
2009 Mayıs KPDS	100	82.547	54.85	20.87
2011 Mart ÜDS Fen	80	34.861	33.449	12.366
2011 Mart ÜDS Sağlık	80	15.439	39.082	13.312
2011 Mart ÜDS Sosyal	80	36.274	32.825	14.382
2010 Mart ÜDS Fen	80	30.808	51.23	17.26
2010 Mart ÜDS Sağlık	80	14.844	48.92	17.85
2010 Mart ÜDS Sosyal	80	31.418	45.87	20.40

Kaynak: <http://www.osym.gov.tr/belge/1-12668/gecmis-yillardaki-sinavlara-ait-sayısal-bilgiler.html> (6.3.2012)

Ülke genelinde yabancı dil ile ilgili sorunlara dikkat çeken çalışmalar bulunmakla birlikte, akademik camiada yabancı dil sorununu ele alan yeterli sayıda çalışma bulunmamaktadır. Pek çok yerde olduğu gibi Nevşehir Üniversitesinde de bu alanda daha önce böyle bir çalışma yapılmamıştır. Bu nedenle, bu araştırma bu konuda yapılan ender araştırmalardan biri, hatta Nevşehir Üniversitesinde bir ilk olması açısından önem arz etmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu çalışma, Nevşehir Üniversitesi merkez yerleşkesinde yer alan Fen-Edebiyat Fakültesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Turizm Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Semra-Vefa Sağlık Yüksek Okulu ve Meslek Yüksek Okulunda görevli akademik personelden Doçent ve altı unvana sahip akademik personele (Doçent, Yardımcı Doçent, Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi, Okutman ve Uzman) uygulanmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma kapsamında hazırlanan anket formu, Nisan 2011 tarihinde Nevşehir Üniversitesi merkez yerleşkesinde görev yapan Doçent ve altı unvana sahip 262 akademik personelin 121'ine (%46'sına) uygulanmıştır. Anket uygulama döneminde akademik personelin odaları ziyaret edilerek yerinde bulunanlara tesadüfi örneklem usulü ile gerçekleştirilmiştir. Ankete katılan akademik personelin tamamı formu uygun biçimde doldurmuş olup, sadece 1 katılımcı cinsiyet bilgisi sorusunda ilgili yeri işaretlemeyi unutmuştur.

Tablo 2. Nisan 2011 itibariyle Nevşehir Üniversitesi Yerleşkesindeki Akademik Birimler, Bu Birimlerde Görev Alan ve Anket Uygulamasına Katılan Doçent ve Altı Unvana Sahip Akademik Personel.

Akademik Birim	Görevli Akademisyen Sayısı	Anket Uygulanan Akademisyen Sayısı	Anket Uygulama Oranı
Fen-Edebiyat Fakültesi	101	40	% 40
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	55	25	% 45
Mühendislik Mimarlık Fakültesi	14	6	% 43
Turizm Fakültesi	29	16	% 55
Güzel Sanatlar Fakültesi	18	11	% 61
Sağlık Yüksek Okulu	13	11	% 85
Meslek Yüksek Okulu	32	12	% 37
TOPLAM	262	121	% 46

Kaynak: Nevşehir Üniversitesi 2010 Yılı İdari Faaliyet Raporu

5. VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ

Araştırmada konuyla ilgili literatür taraması yapılmış, elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Hedef kitlemize yönelik birincil veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Hazırlanan anket, kampus içerisinde ulaşılabilen öğretim elemanlarına örneklem usulü ile dağıtılmıştır. Geri dönüş yapan akademisyenlerden alınan anketlerden elde edilen veriler, SPSS 15.0 (Statistical Package for Social Sciences) programıyla analiz edilmiştir. Araştırma verileri, frekans ölçümü ve çapraz değerlendirmeler yapılarak değerlendirilmiştir.

Tarafımızdan hazırlanan anket soruları 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde akademisyenlerin kendisi ile ilgili sorulara (yaşı, cinsiyeti, üniversitedeki konumu ve akademik pozisyonu) yer verilmiştir. İkinci bölümde, akademisyenlerin yabancı dil durumlarını öğrenmeye yönelik sorular (yabancı dil hazırlık durumları, yurtdışı deneyimi, yabancı dil sınavlarına giriş sayısı, sınav puanı, sınavlara hazırlık şekli ve süresi, sınavlarda başarılı/başarısız oldukları bölümler) sorulmuştur. 3. ve son

bölümde ise akademisyenlerin yabancı dil sınavları hakkındaki görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Uygulanan anket; 17 tanesi kapalı, 3 tanesi açık, 2 tanesi ise hem açık hem de kapalı uçlu olmak üzere toplam 22 sorudan oluşmaktadır.

6. YABANCI DİLİN ÖNEMİ

“Bir dil bilen bir insan, iki dil bilen iki insan” atasözünde de belirtildiği üzere günümüzde yabancı dil bilmenin önemi her geçen gün daha da artmaktadır. Geline nokta ise yabancı diller içinde özellikle İngilizcenin müstesna bir yeri bulunmaktadır. İngilizce, ülkemizde (Demircan, 1990:17) ve dünyada (Shohammy, 2006:80) en çok öğretilen ve kullanılan yabancı dillerden biridir. Günümüzde bu dil, neredeyse tüm dünya ülkelerinin ortak haber, iletişim, bilim, teknoloji, internet ve ticaret dili haline gelmiştir. İngilizce; başta Amerika ve Avustralya olmak üzere pek çok kıtada çok sayıda ülkenin resmi dilidir (www.tr.wikipedia.org). Yine bu dil; AB, OECD, IMF, Dünya Bankası, Dünya Sağlık Örgütü (WHO), NATO, FIFA ve UEFA gibi tanınmış ve bilinen uluslararası kuruluşların resmi dilleri arasındadır (www.wikipedia.org). Ayrıca internette yer alan yazılı içeriğin çoğu da İngilizce’dir (www.internetworldstats.com). Bu nedenle Türkiye’de de yabancı dil öğretimi daha çok İngilizce üzerinde yoğunlaşmıştır (Genç,1999:307). Nitekim ÖSYM’nin sayısal verileri incelendiğinde, KPDS ve ÜDS sınavlarına en çok başvurunun da İngilizce için yapıldığı görülmektedir (www.osym.gov.tr).

Yabancı dil konusu üniversiteler açısından değerlendirildiğinde, üniversitelerin dünya üniversitelerine entegre olabilmeleri ve akademisyenlerin yabancı kaynaklara erişip bilimsel çalışmalarında bu kaynakları kullanabilmelerinde yabancı dilin hayati öneme sahip olduğu görülecektir. Yabancı dil sayesinde akademisyenler, bilimsel literatürden daha fazla faydalanabilmekte ve yabancı araştırmacılar ile daha fazla ortak çalışmalar yürütebilmektedirler. Birer bilim ve eğitim yuvası olan üniversitelerin uluslararası düzeyde kabul görebilmeleri konusunda yabancı dilin önemine inanan Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), öğretim elemanı alımında ve doçentliğe geçişte yabancı dilde yeterli olma ön koşulunu aramaktadır (Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Naklen veya Açıkta Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Doçentlik Sınav Yönetmeliği).

Türkiye’de akademisyenlerin ve akademisyen adaylarının yabancı dil seviyesi genelde ÜDS ve KPDS sınavlarıyla ölçülmektedir. Bu sınavlar, akademisyenler ve akademisyen adayları açısından büyük bir önem arz etmektedir. Zira;

1. Yardımcı doçentlerin doçent olabilmeleri için ÖSYM tarafından uygulanan merkezi yabancı dil sınavlarından 100 üzerinden en az 65 veya daha fazla puan almaları,

2. Öğretim üyesi dışındaki öğretim elemanı (öğretim görevlisi, okutman, uzman, araştırma görevlisi, çevirici, eğitim ve öğretim planlamacısı) kadrolarına girecek kişilerin ÜDS veya KPDS’de 100 üzerinden en az 50 veya daha fazla puan almaları,

3. Doktora ve sanatta yeterlik sınavına girecek adayların ÜDS veya Üniversitelerarası Kurulca kabul edilen bir sınavdan 100 üzerinden en az 55 veya daha fazla puan almaları,

4. Yüksek lisans sınavına girecek adayların ÜDS veya KPDS’de ilgili üniversitenin belirleyeceği asgari bir puanı almaları,

5. Yabancı dil okutmanlarının ÜDS veya KPDS’de 100 üzerinden en az 80 puan almaları,

gerekmektedir (31.07.2008 tarihli ve 26953 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Naklen veya Açıktan Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”, 1 Temmuz 1996 tarih ve 22683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”, 31 Ocak 2009 tarih ve 27127 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Doçentlik Sınav Yönetmeliği”).

Bununla birlikte yabancı dil sınavlarına giren akademisyen adayları için yukarıda belirtilen asgari puanları almak bile çoğu zaman bir anlam ifade etmemektedir. Zira diğer adaylar arasından öne çıkabilmek ve seçilebilmek için yabancı dil sınavlarından asgari puandan ziyade azami puan almak gerekmektedir. Bunun nedeni, akademik kadrolara ve yüksek lisans/doktora yapılan başvurularda adayların ÜDS/KPDS ve ALES puanı ile mezuniyet notlarının belli oranlar dahilinde değerlendirilmeye alınması ve sonuca etki etmesidir.

Diğer taraftan, üniversite camiasında dil şartını (ÜDS/KPDS 65 puan) yerine getiremediği için yıllardan beri doçentliği alamamış çok sayıda yardımcı doçent bulunmaktadır. Nitekim, ÖSYM’nin 2010-2011 Yılı Yükseköğretim İstatistiklerine bakıldığında, Türkiye genelinde toplam 8.486 Doçent’e karşı 21.717 Yardımcı Doçent’in bulunduğu görülecektir (www.osym.gov.tr). Yine dil şartını (ÜDS/KPDS 50-55 puan) yerine getiremediği için yüksek lisans ve doktora başvuramayan ya da bu programlardan ilişki kesilen çok sayıda öğrenci ve akademisyen adayı bulunmaktadır. Tüm bunlar akademisyen ve akademisyen adayları üzerinde büyük bir baskı oluşturmakta ve kaygıya neden olmaktadır. Kaldı ki, yabancı dil sorunu sadece akademik camiaya özgü bir sorun da değildir. Ülkemizde yabancı dil öğretimine ciddi ölçüde zaman, kaynak ve emek harcanmakta,

ama yine de bu konuda arzu edilen başarı bir türlü sağlanamamaktadır (Demirel, 1999).

7. TÜRKİYE'DE UYGULANAN YABANCI DİL SINAVLARI

7.1 ÜDS Sınavı

ÜDS (Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavı), 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 24. ve 65. maddeleri gereğince hazırlanarak 1 Eylül 2000 tarih ve 24157 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Doçentlik Sınav Yönetmeliği" uyarınca doçent adaylarının gireceği merkezi bir sınav olarak 2002 yılından itibaren uygulanmaya başlamıştır.

ÜDS'ye girenlerin kapsamı zaman içinde genişletilmiş ve bu sınav, sadece doçent adaylarının girdiği bir sınav olmaktan çıkarak öğretim görevlisi (okutman, uzman, çevirici, eğitim-öğretim planlamacısı), yüksek lisans (master), doktora ve sanatta yeterlilik adaylarının da girdiği bir sınav haline gelmiştir.

Tablo 3. Akademik Pozisyonlar İçin ÜDS'de Alınması Gereken Asgari Puanlar ve Bu Puanları Alabilmek İçin Doğru Yanıtlanması Gereken Soru Sayıları.

Talep Edilen Akademik Pozisyon	Alınması Gereken Asgari Puan	Sınavdaki Toplam Soru Sayısı	Doğru Yanıtlanması Gereken Soru Sayısı
Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanları (*)	50	80	40
Doktora	55	80	44
Doçentlik	65	80	52
Yabancı Dil Okutmanı	80	80	64

(*) Öğretim Görevlisi, Uzman, Çevirici, Eğitim-Öğretim Planlamacısı

ÜDS ile ilgili bilinmesi gereken temel bilgiler şu şekildedir:

1. Üç ayrı dilde (Almanca, Fransızca ve İngilizce),
2. Üç ayrı alanda (Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri ve Sosyal Bilimler),
3. Yılda iki kez (Mart ve Ekim aylarında),
4. Çeşitli iç ve dış merkezlerde (Adana, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Eskişehir, Isparta, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Mersin, Samsun, Sivas, Trabzon, Van, Kıbrıs Lefkoşa ve Kırgızistan Bişkek),
5. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi olarak uygulanır (www.osym.gov.tr).

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012)
136-158

ÜDS’de çeşitli kategorilerden toplam 80 soru sorulmakta ve adayların bu soruları 180 dakika (3 saat) içinde cevaplaması istenmektedir. Tüm sorular eşit değerdedir ve her bir soru 1.25 puandır. Yanlış yanıtlanan sorular doğru yanıtlanan soruları etkilememektedir (www.osym.gov.tr).

Üniversiteden yabancı dil ile ilgili bir bölümden mezun olanlar, ÜDS’ye başka bir dilden girmek zorundadırlar. Örneğin, İngilizce Öğretmenliği bölümü mezunu bir aday, ÜDS’ye İngilizce’den değil Almanca ya da Fransızca’dan girebilir.

Bölümü yabancı dil olmayan adaylar, sınava istedikleri bir dilden girebilirler. Örneğin, psikoloji mezunu bir aday öğrenim gördüğü üniversitenin eğitim dili ne olursa olsun (Türkçe, İngilizce, Fransızca), ÜDS’ye İngilizce, Almanca ya da Fransızca dillerinden istediği birinden girebilir.

Tablo 4. Son Yıllarda ÜDS’ye ve İngilizce ÜDS’ye Başvuran Aday Sayısı

Sınav Yılı Ve Dönemi	ÜDS’ye Başvuran Aday Sayısı	İngilizce’den Başvuran Aday Sayısı
2009 Mart-Ekim	126.762	124.208
2008 Mart-Ekim	91.729	89.690
2007 Mart-Ekim	78.006	76.010

Kaynak: <http://www.osym.gov.tr/belge/1-12668/gecmis-yillardaki-sinavlara-ait-sayisal-bilgiler.html> (6.3.2012).

Tablo 5. 80 Soruluk ÜDS’de Sorulan Soru Analizi

Soru Grubu	Soru Sayısı	Toplam İçindeki Payı
Kelime	8	% 10
Grammer (Dilbilgisi)	15	% 19
Cümle Tamamlama (Cloze Test)	12	% 15
Çeviri (Türkçeden Yabancı Dile ve Yabancı Dilden Türkçeye)	6	% 8
Paragraf Tamamlama	5	% 6
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	5	% 6
Diyalog (karşılıklı konuşmayı) Tamamlama	5	% 6
Paragraf/Okuma Parçası	24	% 30
TOPLAM	80	% 100

7.2 KPDS Sınavı

KPDS (Kamu Personeli Dil Sınavı), 26.06.1990 tarih ve 20560 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tebliği uyarınca 1990 yılından bu yana uygulanmaktadır.

KPDS ile ilgili bilinmesi gereken temel bilgiler şu şekildedir:

- 23 ayrı dilde (Almanca, Arapça, Bulgarca, Çince, Danimarka'ca, Ermenice, Farsça, Fransızca, Gürcüce, Hollandaca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca, Korece, Lehçe, Macarca, Portekizce, Rumence, Rusça, Sırpça, Ukraynaca ve Yunanca),
- Almanca, Arapça, Bulgarca, Farsça, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Rusça ve Yunanca'da çoktan seçmeli sorular kullanılarak,
- Diğer dillerde (Çince, Danimarka'ca, Ermenice, Gürcüce, Hollandaca, Japonca, Korece, Lehçe, Macarca, Portekizce, Rumence, Sırpça ve Ukraynaca) Türkçe'ye ve yabancı dile 150-200 kelimelik metin çevirisi şeklinde,
- Yılda iki kez (Mayıs ve Kasım aylarında),
- Çeşitli iç ve dış merkezlerde (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Trabzon, Van ve Kıbrıs Lefkoşa),
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından merkezi olarak uygulanır (www.osym.gov.tr).

Doçentlik Bilim Sınavına İngilizce, Fransızca ve Almanca dışındaki dillerden girmek isteyen adayların, öncelikle bu dil için Üniversitelerarası Kurul'dan (ÜAK) onay almaları ve daha sonra KPDS sınavına girerek bu sınavdan en az 65 almaları gerekmektedir. Doktora yeterlik sınavına girebilmek veya sanatta yeterlik çalışmasını sonuçlandırabilmek için İngilizce, Fransızca ve Almanca dışındaki dillerden sınava girmek isteyen adaylar ise KPDS'yi tercih etmelidir.

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012)
136-158

Tablo 6. KPDS’de Akademik Pozisyonlar İçin Gereken Asgari Puanlar ve Bu Puanları Alabilmek İçin Doğru Yanıtlanması Gereken Soru Sayıları.

Talep Edilen Akademik Pozisyon	Alınması Gereken Asgari Puan	Sınavdaki Toplam Soru Sayısı (**)	Doğru Yanıtlanması Gereken Soru Sayısı
Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanları (*)	50	100 / 80	50 / 40
Doktora	55	100 / 80	55 / 44
Doçentlik	65	100 / 80	65 / 52
Yabancı Dil Okutmanı	80	100 / 80	80 / 64

(*) Öğretim Görevlisi, Uzman, Çevirici, Eğitim-Öğretim Planlamacısı.

(**) 1990-2010 yılları arasında KPDS’de adaylara 100 soru sorulmuş ve toplam 180 dakika süre tanınmıştır. 2011 yılı Mayıs ayından itibaren soru sayısı 80’e düşürülmüştür. Sınavın süresinde ise herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

KPDS’den alınan puanlar, ilgili Tebliğe göre 100 puan üzerinden aşağıdaki şekilde değerlendirilir.

- 90-100 arasında puan alanlar (A) seviyesinde,
- 80- 89 arasında puan alanlar (B) seviyesinde,
- 70- 79 arasında puan alanlar (C) seviyesinde,
- 60- 69 arasında puan alanlar (D) seviyesinde
- 50- 59 arasında puan alanlar (E) seviyesinde
- 0- 49 arasında puan alanlar yetersiz seviyede kabul edilir.

Tablo 7. Son Yıllarda KPDS’ye ve İngilizce KPDS’ye Başvuran Aday Sayısı.

Sınav Yılı Ve Dönemi	Başvuran Toplam Aday Sayısı	İngilizce’den Başvuran Aday Sayısı
2010 Mayıs ve Kasım	136.354	127.738
2009 Mayıs ve Kasım	171.022	160.729
2008 Mayıs ve Kasım	122.781	114.764

Kaynak: [http://www.osym.gov.tr/belge/1-12668/gecmis-yillardaki-sinavlara-ait-sayisal-bilgiler.html\(6.3.2012\)](http://www.osym.gov.tr/belge/1-12668/gecmis-yillardaki-sinavlara-ait-sayisal-bilgiler.html(6.3.2012))

Tablo 8. 100 Soruluk KPDS’de (1990-2010) Soru Analizi.

Soru Grubu	Soru Sayısı	Toplamda Payı
Kelime Bilgisi	8	% 8
Grammer/Dilbilgisi	17	% 17
Cümle Tamamlama (Bağlaç Soruları)	10	% 10
Çeviri (Türkçeden Yabancı Dile ve Yabancı Dilden Türkçeye)	10	% 10
Paragraf Tamamlama	6	% 6
Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma	6	% 6
Diyalog (Karşılıklı Konuşmayı) Tamamlama	6	% 6
Verilen Duruma uygun Düşen İfadeyi Bulma	6	% 6
Eşanlımlı Cümle Bulma	6	% 6
Paragraf /Okuma Parçası	25	% 25
TOPLAM	100	% 100

8. ÇALIŞMA ALANININ ÖZELLİKLERİ

8.1 Nevşehir Üniversitesi’nin Kuruluşu ve Tarihçesi

Türkiye’nin en önemli turizm merkezlerinden biri olan Kapadokya Bölgesinde yer alan Nevşehir Üniversitesi, 17 Mayıs 2007 tarih ve 5662 sayılı kanunla kurulmuştur. Kanun gereğince Kayseri Erciyes, Ankara Gazi ve Ankara Hacettepe Üniversitesine bağlı Nevşehir ve ilçelerindeki okullar Nevşehir Üniversitesine devredilmiştir (www.nevsehir.edu.tr)

Tablo 9. Nevşehir Üniversitesine Devredilen Okullar.

Devredilen Okul	Devreden Üniversite	Bulunduğu Yerleşke
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sema-Vefa Küçük Sağlık Yüksekokulu Meslek Yüksekokulu.	Erciyes Üniversitesi (Kayseri)	Nevşehir (Merkez)
Hacı Bektaş Veli Meslek Yüksekokulu	Gazi Üniversitesi (Ankara)	Hacı Bektaş (Nevşehir)
Sebahat ve Erol Toksöz Meslek Yüksekokulu	Hacettepe Üniversitesi (Ankara)	Ürgüp (Nevşehir)

Kaynak: (www.nevsehir.edu.tr) (6 Mart 2012)

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012)
136-158

Bu çalışmanın yapıldığı dönemde Nevşehir Üniversitesi, bilimsel ve eğitsel faaliyetlerini biri ana yerleşkede (Nevşehir) diğer dördü ilçelerde (Ürgüp, Avanos, Gülşehir ve Hacıbektas) olmak üzere toplam 5 farklı yerleşkede sürdürmektedir. 2011 yılı verilerine göre de Üniversite bünyesinde 5 fakülte, 2 enstitü, 1 yüksekokul, 5 meslek yüksekokulu, 3 araştırma ve uygulama merkezi bulunmaktadır (Nevşehir Üniversitesi 2011 Yılı İdari Faaliyet Raporu).

Araştırmanın yapıldığı ve anket uygulamasının gerçekleştirildiği dönemde Nevşehir Üniversitesi merkez yerleşkesinde Nisan 2011 itibariyle her kademedен toplam 270 akademik personel görev yapmakta ve 4.250 öğrenci eğitim ve öğretim hizmeti almaktadır (Nevşehir Üniversitesi 2010 Yılı İdari Faaliyet Raporu ve NÜ Personel Daire Başkanlığı).

Tablo 10. Araştırmanın Yapıldığı Dönemde Nevşehir Üniversitesindeki Akademik Personelin Akademik Birimlere ve Unvanlara Göre Dağılımı.

Akademik Birim	Prof.	Doç.	Yrd. Doç.	Öğr. Gör.	Arş. Gör.	Okt.	Uzm.	Top.
Fen-Edebiyat Fakültesi	4	5	50	2	42	-	2	105
İkt. İdr. Bil. Fakültesi	2	-	16	2	35	2	-	57
Müh. Mim. Fakültesi	-	2	1	1	10	-	-	14
Turizm Fakültesi	1	2	5	4	7	10	1	30
Güzel San. Fakültesi	-	-	4	4	10	-	-	18
Sağlık Yüksek Okulu	1	-	-	2	4	7	-	14
Meslek Yüksek Okulu	-	-	1	19	-	12	-	32
TOPLAM	8	9	77	34	108	31	3	270

Kaynak: Nevşehir Üniversitesi 2010 Yılı İdari Faaliyet Raporu ve Nevşehir Üniversitesi Personel Daire Bşk.

Yeni kurulan üniversiteler arasında en hızlı gelişen üniversitelerden biri olan Nevşehir Üniversitesi, hem fiziki yapılanma ve okul sayısında hem de öğretim elemanı ve öğrenci sayısında ciddi gelişmeler kaydetmiştir. Günümüzde, Nevşehir Üniversitesi biri ana yerleşke olmak üzere toplam 5 farklı yerleşkede bilimsel faaliyetlerini 2 enstitü, 6 fakülte, 1 yüksekokul, 7 meslek yüksekokulu ve 4 araştırma merkezi ile sürdürmektedir. Ayrıca inşaatı devam eden ve 2012 yılında tamamlanması planlanan İlahiyat Fakültesi, yeni Rektörlük Binası, Yemekhane ve Sosyal Tesisleri, Kapalı Spor Salonu, Merkezi Derslik ve Eğitim Fakültesinin C ve D Blokları ile 120 bin metre karenin üzerinde kapalı alanıyla büyümeye devam etmektedir (www.nevsehir.edu.tr/tr/tarihce) (19.03.2012).

2012 Mart ayı itibariyle Nevşehir Üniversitesinde Fen-Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Turizm Fakültesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi yer almaktadır. Bundan ayrı olarak Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu, Nevşehir Meslek Yüksekokulu, Hacıbektas Veli Meslek Yüksekokulu,

Ürgüp Sebahat ve Erol Toksöz Meslek Yüksekokulu, Avanos Meslek Yüksekokulu, Gülşehir Meslek Yüksekokulu ve İncekara Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu aktif olarak hizmet vermektedir. Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Fen Bilimleri Enstitüsü olmak üzere 2 enstitü, Dil Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi (NEDİM), Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (NÜKÇAM), Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi (NEVKAM), Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (NEVSEM) gibi araştırma merkezleri bulunmaktadır.

Nevşehir Üniversitesi, bilimsel faaliyetleri esas alan geniş akademik kadrosu, 2011 yılı itibarıyla 8 binden fazla öğrencisi, fiziksel ve sosyal imkânlarıyla Türkiye'nin en önemli üniversitelerinden biri olma yolunda hızla ilerlemektedir ([hwww.nevsehir.edu.tr/tr/tarihce](http://www.nevsehir.edu.tr/tr/tarihce)) (19.03.2012). Ancak çalışmadaki amacın dışına çıkmamak için detay bilgiden kaçınılmış ve anketin uygulandığı döneme ait veriler üzerinde yoğunlaşarak değerlendirilmeler yapılmıştır.

9. ARAŞTIRMA BULGULARI

9.1 Kapalı Uçlu Soruların Değerlendirilmesi

Daha önce de ifade edildiği üzere, toplam 22 soruluk anketin 17 tanesi kapalı uçlu sorulardan oluşmaktaydı. Kapalı uçlu sorularla; katılımcıların yaş ve cinsiyetleri, üniversitedeki konumları ve durumları, yabancı dil sınavlarına nasıl ve ne sürede hazırlandıkları, bu sınavların hangi bölümlerinde başarılı ya da başarısız oldukları ölçülmeye çalışılmıştır. Ayrıca katılımcıların yabancı dil hazırlık okuyup okumadıkları, yurtdışı deneyimleri olup olmadığı, yabancı dilde yazılmış makale ve kitapları anlayıp anlamadıkları yine bu tür soru grubuyla öğrenilmeye çalışılmıştır.

Katılımcılara ait kişisel bilgilerin yoklandığı kapalı uçlu sorulardan elde edilen cevaplara göre; araştırmamıza katılan akademisyenler ağırlıklı olarak 28-33 (%34,7) ve 34-39 (%30,6) yaş aralığında yer almaktadır. Toplam 121 akademisyene uygulanan anket, cinsiyet bilgisini yanıtlamayı unutan 1 kişi hesaba katılmadığı takdirde eşit sayıda kadın (60) ve erkek (60) katılımcıya uygulanmıştır. Ankete katılanların %33,9'u araştırma görevlisi ve %33,1'i de öğretim üyesidir. Katılımcıların %42'si doktora yapmakta ve %40'ı da doçentliğe hazırlanmaktadır.

Ankete katılanların %41'i ortaöğretimde, %21'i de yükseköğretimde yabancı dil hazırlık görmüştür. Katılımcıların yurtdışı deneyimleri sorgulandığında; birbirine yakın oranlarla karşılaşılmıştır. Buna göre katılımcıların %52'si (akademik ya da özel amaçlı) yurtdışına gitmiş, %48'i ise hiç yurtdışına çıkmamıştır.

ÜDS ve KPDS yabancı dil sınavlarına giriş sayısı değerlendirildiğinde ise şu sonuçlar elde edilmiştir: %64'ü yabancı dil sınavlarına 1-3 kez girmiştir. Bunu %42 ile 4-6 aralığı takip etmektedir. Sınava 7-9 defa girenler %10; 10 ve üzeri sayıda girenler ise %3,3'dür. Katılımcıların sınavlardan aldıkları puanlara gelince: 121 akademisyenin 48'i 0-64 arası, 73'ü de 65-100 arası puan almıştır. YÖK'ün akademik başvurularında istediği en az 50 ve üzeri puan dikkate alındığında, Nevşehir Üniversitesi öğretim elemanlarının ÜDS ve KPDS sınavlarındaki başarı oranının yüksek olduğu söylenebilir. Doçentlik müracaatı için aranan 65 baraj puanı esas alındığında da başarı oranının yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Katılımcıların yabancı dil sınavlarına hazırlık şekli ve süresi sorgulandığında ise şu neticeyle karşılaşmıştır. Akademisyenlerin yaklaşık %60'ı kendi imkânlarıyla, %24'ü ise bir yabancı dil kursuna katılarak sınava hazırlanmaktadır. %10 sınava özel bir hazırlık yapmadığını; %6 da özel ders alarak sınava hazırlandığını belirtmiştir. Sınava hazırlık süresine gelince, bu kriter için en yüksek oran %31.4 ile 1 aydan az süreyle sınava hazırlanan grup oluşturmaktadır. Bu grubu, sınava hazırlık süresi 6 ay olan grup izlemektedir (%17.4). 1, 2, 3 veya 4 aylık sürelerle sınava hazırlananların oranı benzer olup, bu oran her bir grup için yaklaşık %10 civarındadır. Diğer taraftan, 21 kişi 6 ay süreyle, 12 kişi ise yıllardan beri yabancı dil sınavına hazırlandığını belirtmiştir.

Anketimizde katılımcıların yabancı dil sınavlarındaki başarısızlık nedenleri de sorgulanmıştır. Buna göre sınavlarda başarısız olduklarını ya da yeterli puan alamadıklarını düşünenlerin büyük bir çoğunluğu, bu durumun temel nedeni olarak kelime bilgilerinin yetersiz oluşunu göstermektedir (%40). Diğer nedenler, %10'un altında bir sıklığa sahiptir ve eşit dağılım göstermektedir. Katılımcıların yabancı dil sınavlarında en başarılı ve en başarısız oldukları bölümler sorgulandığında ise, yaklaşık %73.6 gibi büyük bir çoğunluğun çeviri bölümünde (Yabancı dilden Türkçeye ve Türkçeden yabancı dile) başarılı olduğu görülmüştür. Bunu %6 ile paragraf soruları takip etmektedir. Katılımcıların sınavlarda en başarısız oldukları bölüm, %40 ile kelime bilgisi bölümüdür. Bunu %25 ile paragraf soruları takip etmektedir.

Araştırma kapsamında katılımcıların akademik çalışmalarında (e-mail trafiği, internet içeriği ve bilimsel yayınların izlenmesi) yabancı dili ne oranda kullandıkları da sorgulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, %100 Türkçe kullananların sayısı 34 kişidir. Yabancı dil kullanım oranı arttıkça Türkçe kullanan kişi sayısı da giderek azalmaktadır. Buna göre 28 kişi akademik yaşamlarında %90; 26 kişi %80; 11 kişi %70; 9 kişi %60; 7 kişi %50 ve 5 kişi de %40 Türkçe kullanmaktadır.

ÜDS ve KPDS gibi yabancı dil sınavlarının adayların yabancı dil bilgisini ölçüp ölçmediği sorusuna verilen cevap, %72 gibi büyük bir

çoğunluk ile bu sınavların yabancı dil bilgisini ölçmediği yönündedir. Ölçtüğüne inananların oranı sadece %19'dur. %8'lik bir kesim ise görüş belirtmemiştir. Ancak katılımcıların neredeyse tamamı (%96), yabancı dil bilmenin akademisyenin bilimsel çalışmalarına katkı sağladığı düşüncesindedir. Aksini düşünenlerin oranı, sadece %3.3'dür. Katılımcıların yine büyük bir çoğunluğu (%75) yabancı dilde yazılmış makaleleri anladıklarını düşünmektedir. Bize göre bu oranın yüksek olmasının en büyük nedeni, kendi alanlarındaki terminolojiye vakıf olan akademisyenlerin, doğal olarak, kendi alanlarında yazılmış yabancı dildeki makaleleri de daha kolay anlayabilmeleridir.

Akademisyenlerin yabancı dil sınavlarına getirdikleri eleştiriler değerlendirildiğinde, temel kaygının “yabancı dil sınavları nedeniyle bilimsel çalışmalara yeterince vakit ayıramamaları ve kendi alanları ile ilgili yeterli çalışma yapamadıkları” şeklinde olduğu görülmektedir.

9.2. Açık Uçlu Soruların Değerlendirilmesi.

9.2.1. Tam Açık Uçlu Soruların Değerlendirilmesi

22 sorudan oluşan anketimizde 7. 9. ve 22. sorular “tam açık uçlu” sorulardır. Açık uçlu sorularla katılımcıların yabancı dillerinin ne olduğu, hangi ülkeleri ziyaret ettikleri ve konu hakkında belirtmek istedikleri görüş ve düşünceler öğrenilmeye çalışılmıştır.

Çalışmamızın giriş kısmında İngilizcenin yabancı diller içinde ülkemizde ve dünyada ne kadar müstesna bir yere sahip olduğunu belirtmiştik. Nitekim anketimize katılan 121 kişiden 106'sı (%87,6) yabancı dilinin İngilizce olduğunu belirterek bu tespitimizi doğrulamıştır. İngilizce dışında çok düşük bir sıklıkla Almanca, Fransızca, Rusça, Japonca ve Felemenkçe gibi dillere de rastlanmıştır. Katılımcıların en çok ziyaret ettiği ülkeler ise, %36,5 ile Almanya, %25,4 ile Hollanda ve %23,8 ile Fransa'dır. Çok düşük bir yüzdeyle de olsa Özbekistan, Kazakistan, Azerbaycan, İran, Mısır, ABD, Hong Kong, Japonya, Brezilya gibi ülkeler de ziyaret edilen ülkeler arasında yer almaktadır.

Diğer bir açık uçlu soruda da katılımcılar, yabancı dil sınavları hakkında görüş ve düşüncelerini belirtmişlerdir. Akademisyenlerin bu konudaki düşünceleri şu şekilde özetlenebilir:

- Akademisyenin asli görevi yabancı dil bilmek değil, bilime katkı yapabilmektir. Bu nedenle, akademik kariyerde yabancı dil kriteri yerine bilimsel başarı kriteri esas alınmalıdır.

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012)
136-158

- Yabancı dil sınavları, adayları akademik/bilimsel çalışma yapmaktan alıkoymaktadır. Bu durum adayın alanındaki bilimsel yeterliğini ve çalışmalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

- KPDS ve ÜDS'den iyi puan alan pek çok kişi o dili okuyup yazamamakta, anlayıp konuşamamaktadır. Bu nedenle yabancı dil eğitimi; okuma, yazma, anlama ve konuşmayı geliştirici şekilde güncellenmelidir.

- KPDS ve ÜDS yerine yabancı dili tüm yönleriyle ölçen TOEFL türü sınavlara geçilmelidir.

- Temelden yeterli ve nitelikli bir yabancı dil eğitimi verilmediği için yabancı dil sınavları ileriki dönemlerde sorun haline gelmektedir. Bu durum göz önünde bulundurularak eğitim sistemimiz yeterli bir yabancı dil altyapısı sunacak şekilde yeniden gözden geçirilmelidir.

- ÜDS ve KPDS sınavları, biçim ve içerik olarak, adayların yabancı dil bilgisini ölçmekten ziyade, onları elemeyi amaçlamaktadır. Bu haliyle bu sınavlar pek çok kişinin akademik hayatını olumsuz yönde etkilemektedir.

9.2.2. Kısmi Açık Uçlu Soruların Değerlendirilmesi

22 sorudan oluşan anketimizde 14. ve 21. sorular “kısmi açık uçlu” sorulardır. Bu sorularla katılımcıların yabancı dil sınavlarındaki başarısızlık nedenleri ve yabancı dil sınavlarına olan eleştirileri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Açık uçlu seçeneği dolduran katılımcılar, yabancı dil sınavlarındaki başarısızlıklarını stres, iyi bir yabancı dil altyapısına sahip olamama, yabancı dili günlük yaşamda etkili ve sürekli kullanmama, olumsuz şartlanmave yeterli kaynak bulamama gibi faktörlere bağlamaktadırlar. Sınavlarda başarılı olan adayların önemli bir kısmı ise, bu soruyu yanıtlamamış ya da başarılı olduklarını belirtmişlerdir.

Diğer bir açık uçlu soruda da katılımcılar, yabancı dil sınavlarına özetle şu eleştirileri yöneltmişlerdir: KPDS ve ÜDS gerçek anlamda dil bilgisini ölçen sınavlar değildir. Sadece okuma ve okuduğunu anlamaya yönelik hazırlanmış sınavlardır. Dinleme, konuşma ve yazma becerisini ölçmemektedir. Yabancı dil akademik çalışmalar için önemli bir unsur olmakla birlikte, akademik kariyer için tek ön şart olmamalıdır. Yabancı dili geliştirmek için yurtdışı deneyimine sahip olmak gerekir. Yabancı dil sınavlarında başarılı olmak için uzun bir hazırlık süresi şarttır, ancak akademik çalışmalardan dolayı bu sınavlara yeterince zaman ayırlanamamaktadır. Yabancı dil sınavlarına yapılan hazırlık, adayların kendi alanlarında yapmaları gereken bilimsel çalışmaları aksatmaktadır.

9.2.3 Çapraz Değerlendirmeler (Crosstabs)

Araştırmadan elde edilen bulgular üzerinde sıklık (frekans) analizleri dışında, çapraz değerlendirmeler de yapılmıştır.

Bu tür bir çapraz değerlendirme, yabancı dil sınavlarında alınan puanlar ile cinsiyet faktörü arasında yapılmıştır. Değerlendirme sonucu kadın ve erkek akademisyenler arasında bu açıdan belirgin bir farkın olmadığı görülmüştür.

İkinci bir çapraz değerlendirme, alınan yabancı dil hazırlık eğitimi ile yabancı dil sınavlarında alınan puanlar arasında yapılmıştır. Buna göre ankete katılan 121 kişiden 50'si ortaöğretim, 25'i de yükseköğretim eğitimlerinin ilk yılında "yabancı dil hazırlık" görmüştür. Hazırlık eğitimi alan bu 2 grup içinde KPDS ve ÜDS'den 65 ve üzeri puan alan kişi sayısı ortaöğretim için 36, yükseköğretim için 21 olarak belirlenmiştir. Bu da, yabancı dilde hazırlık eğitimi ile yabancı dil sınavlarından alınan puanlar arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir.

Diğer bir çapraz değerlendirme, ÜDS/KPDS'den alınan puanlar ile yabancı dilde yazılmış makaleleri anlama arasında yapılmıştır. Buna göre yabancı dil sınavlarından alınan puanlar yükseldikçe, akademisyenlerin yabancı kaynakları anlama oranı da artmaktadır. Bu da, bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir.

10. SONUÇ VE ÖNERİLER

Her alanda hızlı bir değişim ve gelişimin yaşandığı günümüzde Üniversite gibi bilimsel ve eğitsel ortamlarda, yabancı dil artık bilinmesi gereken bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu tespitten hareketle Yüksek Öğretim Kurulu'da (YÖK), üniversitelerde akademik kariyer yapmayı planlayan adaylar ve üniversitelerde çalışan akademik personel için yabancı dili bir "ön şart" haline getirmiştir.

Bundan dolayı bu sınavlara her yıl binlerce aday başvurmakta, ancak çoğu zaman bu sınavlardan arzu edilen puanlar alınamamaktadır. Bu durum, akademisyen ve akademisyen adayları arasında strese, moral bozukluğuna ve ümitsizliğe neden olmaktadır. Eski üniversitelerde pek çok akademisyenin kendi alanında ne kadar başarılı olursa olsun dil barajını geçemediği için akademik yükselme imkânından mahrum kaldığı bilinmektedir.

2007 yılında açılmış olan Nevşehir Üniversitesinde 2011 yılı Nisan ayında yaptığımız çalışmamızdan elde edilen sonuçlara göre, Nevşehir Üniversitesinde görev yapan akademik personel için ciddi manada böyle olumsuz bir durumun söz konusu olmadığı görülmektedir. Zira anketimize katılan akademisyenlerin %62'si yabancı dil sınavlarından 65 ve üzeri puan almıştır. 50 ve üzeri puan alanları da dahil ettiğimizde bu oran daha da

yükselecektir. Bununla birlikte, 65 ve altında puan alan %38 gibi bir oranın varlığını da göz ardı etmemek gerekir.

Yabancı dil engelini 65 ve üzeri puan alarak aşan akademik personelin bu başarısı, şu 4 temel nedene bağlanabilir:

1- Anket uygulanan 121 akademisyenin 50'si (%41) ortaöğretim; 25'i de (%21) yükseköğretim eğitimlerinin ilk yılında yabancı dil hazırlık okumuşlardır. Yaptığımız çapraz değerlendirmelerde, 50 kişiden 36'sının ve 25 kişiden de 21'inin yabancı dil sınavlarında 65 ve üzeri puan aldıkları tespit edilmiştir.

2- Anket uygulanan 121 akademisyenin 16'sı (%13) "İngilizce Okutmanı" dır. Bilindiği üzere üniversitelerde yabancı dil okutmanı olabilmek için KPDS veya ÜDS sınavından en az 80 puan almış olmak gerekmektedir.

3- Anket uygulanan 121 akademisyenin 5'i (%4,1) doçent kadrosundadır. Bilindiği üzere üniversitelerde doçent olabilmek için ÜDS veya KPDS sınavlarından en az 65 puan almış olmak gerekmektedir.

4- Nevşehir Üniversitesi yeni açılan bir üniversitedir. Öğretim elemanları da büyük oranda gençlerden oluşmaktadır. Şimdiki gençlerden pek çoğu ise, bir yabancı dili iyi derecede bilmek ve sınavlarda başarılı olmak konusunda eskilerden daha şanslıdır. Bu durum verilerimize de yansımış görünmektedir.

Nevşehir Üniversitesi akademisyenlerinin yabancı dil sınavlarındaki başarı oranı yüksek olsa da, anketimize katılan akademisyenlerin genel kanısı yabancı dil sınavlarının 4 dil becerisini (okuma, konuşma, yazma ve anlama) ölçecek şekilde yeniden gözden geçirilmesi yönündedir. Ayrıca akademisyenlerin çoğu, bilimsel faaliyetlerin yürütülmesi ve takip edilmesinde yabancı dili artık bir zorunluluk olarak görmektedir.

Bununla birlikte hem Nevşehir Üniversitesi hem de ülke genelini ele aldığımızda yabancı dil altyapısı yeterli olmayan pek çok akademisyen kendi alanında ne kadar başarılı olursa olsun, dil engelini aşamadığı takdirde doçent ve üzeri akademik unvandan mahrum kalmaktadır. Bu durum, eğitim ve bilim açısından ciddi bir kayıp olarak değerlendirilebilir.

Bu çalışmadan elde edilen veriler ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

- Akademik kariyerde asli unsur bilime katkı olmalıdır.
- Yabancı dil, akademik kariyer yapmanın ön şartı olmamalıdır. Aksi takdirde, yabancı dili iyi derecede bilmeyen akademisyenler için akademik unvanlara giden yol kapatılmaktadır. Başka formüller üretilerek bu soruna çözüm bulunmaya çalışılmalıdır.

- KPDS ve ÜDS sınavları, adayların okuma ve anlama becerisinin yanı sıra konuşma ve yazma becerisini de ölçecek şekilde revize edilmelidir.
- Ülkemizdeki yabancı dil eğitimi sistemi, öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren o dili daha etkin ve pratik bir biçimde kullanabileceği şekilde güncellenmelidir.

KAYNAKÇA

Kitap:

- Demircan, Ömer (1990). **Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri**, Ekin Eğitim-Yayıncılık, İstanbul.
- Demirel, Ö. (2003). **Yabancı Dil Öğretimi**. İstanbul: Pegem Yayıncılık.
- Ergin, Muharrem (1995). **Üniversiteler İçin Türk Dili**, Bayrak Yayınları, İstanbul.
- Genç, A. (1999). **İlköğretimde Yabancı Dil**, Buca Eğitim Fakültesi Dergisi 10, 299-37.
- Heyd, Gerdraude (1990). **Deutschlehren**, Verlag Moritz Diesterweg, Frankfurt.
- Shohammy, E. (2006) **Language Policy: Hidden Agendas and New Approaches**, New York: Routledge.

(Web) Gazete Yazısı:

- Demirel, Özcan. **Yabancı Dili Öğrenemiyoruz**. Erişim tarihi: 1 Mart 2012
<http://www.hurriyet.com.tr/egitim/anasayfa/6607825.asp?gid=171>.

İnternet Kaynakları

- www.osym.gov.tr
- www.yok.gov.tr
- www.uak.gov.tr
- www.rega.gov.tr
- www.nevsehir.edu.tr
- <http://fef.nevsehir.edu.tr>
- <http://iibf.nevsehir.edu.tr>
- <http://tf.nevsehir.edu.tr>
- <http://muh.nevsehir.edu.tr>
- <http://gsf.nevsehir.edu.tr>
- <http://fbe.nevsehir.edu.tr>
- <http://sbe.nevsehir.edu.tr>
- <http://syo.nevsehir.edu.tr>
- <http://avanosmyo.nevsehir.edu.tr>

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012) 136-158

<http://gulsehirmyo.nevsehir.edu.tr>
<http://hbmyo.nevsehir.edu.tr>
<http://uset.nevsehir.edu.tr/>
<http://www.myo.nevsehir.edu.tr>
<http://www.osym.gov.tr/belge/1-12668/gecmis-yillardaki-sinavlara-ait-sayisal-bilgiler.html>
<http://osym.gov.tr/belge/1-12654/2010-2011-ogretim-yili-yuksekogretim-istatistikleri.html>
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_where_English_is_an_official_language
<http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0ngilizce>
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_international_organisations_which_have_French_as_an_official_language
http://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_language
<http://www.internetworldstats.com/stats7.htm>
<http://www.yok.gov.tr/uak/yonetmelikler/docsinyon.pdf>
<http://www.yok.gov.tr/content/view/466/183/lang,tr/>
<http://www.yok.gov.tr/content/view/463/>
http://www.nevsehir.edu.tr/index_ic.php?icerikNo=72&menu=1
http://strateji.nevsehir.edu.tr/faaliyet_raporlari/2010_idare_faaliyet.pdf

EK 1. ANKET FORMU

Değerli Akademisyenler,

Bir akademisyen veya akademisyen adayı için yabancı dilin yaşamınızda ne kadar hayati bir öneme sahip olduğunu biliyoruz. Bu nedenle Nevşehir Üniversitesinde görev yapan akademik personelin yabancı dil konusundaki durumlarını ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla böyle bir çalışma yapmaya karar verdik.

Bu çalışmada Nevşehir Üniversitesinde görev yapan Doçent ve altı kadrolarda görevli akademik personelin yabancı dil bilgisi araştırılacaktır. Amacımız; akademisyenlerin KPDS ve ÜDS sınavlarındaki başarı durumlarını ve başarısız olma nedenlerini bilimsel olarak ortaya koyup, karar mekanizmasındaki kişilere geri besleme (feedback) sağlamaktır.

Çalışmada gizlilik temel ilke olup, verilen cevaplar başkaları ile paylaşılmayacak ve amacı dışında kullanılmayacaktır. Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Yrd. Doç. Dr. Hasan YAVUZER
 Sosyoloji Bölüm Başkanı

İ.Hakan GOVER
 Yüksek Lisans Öğrencisi

ANKET FORMU VE SORULARI

1. Yaşınız:

- a) 22-27 b) 28-33 c) 34-39
d) 40-45 e) 46-50 d) 51 ve üzeri

2. Cinsiyetiniz:

- a) Kadın B) Erkek

3. Üniversitedeki Konumunuz:

- a) Araştırma Görevlisi b) Öğretim Görevlisi
c) Öğretim Üyesi (Yardımcı Doçent) d) Öğretim Üyesi (Doçent)

4. Şu andaki durumunuz

- a) Yüksek Lisans Yapıyorum b) Doktora Yapıyorum
c) Doktoram Bitti d) Doçentliğe Hazırlanıyorum
e) Profesörlüğe Hazırlanıyorum

5. Ortaokul veya lisede hazırlık okudunuz mu?

- a) Evet b) Hayır

6. Üniversitede hazırlık okudunuz mu?

- a) Evet b) Hayır

7. Yabancı diliniz

8. Herhangi bir nedenden dolayı hiç yurtdışına çıktınız mı?

- a) Evet b) Hayır

9. Cevabımız EVET ise hangi ülkeye ya da ülkelere gittiniz?

.....

10. ÜDS ya da KPDS sınavına kaç kez girdiniz.

- a) 1-3 b) 4-6 c) 7-9 d) 10 ve üzeri

11. En son girdiğiniz ÜDS ya da KPDS sınavında aldığınız puan;

- a) 0-35 b) 36-45 c) 46-55
d) 56-64 e) 65-74 f) 75 ve üzeri

12. ÜDS ya da KPDS sınavına hazırlanırken;

- a) Kendim Hazırlanırım
b) Kursu Katılırım
c) Özel Ders Alırım
d) Özel Bir Hazırlık Yapmam

H. Yavuzer, İ. H. Göver / NEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 1 (2012) 136-158
H. Yavuzer, İ. H. Göver / Nevşehir University Journal of Social Sciences 1 (2012)
136-158

13. ÜDS veya KPDS sınavına hazırlık süreniz;

- a) 1 Aydan Az
- b) 1 Ay
- c) 2 Ay
- d) 3 Ay
- e) 4 Ay
- f) 5 Ay
- g) 6 Ay
- h) Yıllardan Beri

14. ÜDS ya da KPDS sınavında başarılı olamamanızın nedeni (Birden Çok Seçenek İşaretlenebilir)

- a) Kelime Bilginizin Yeterli Olmaması
- b) Gramer Bilginizin Yeterli Olmaması
- c) Sınav Süresinin Yeterince Uzun Olmaması
- d) Lise/Üniversitede Yabancı Dilinizin İngilizce Olmaması
- e) Uzmanlık Alanınıza Giren Konulardan Soru Çıkması
- f) Diğer

15. ÜDS ya da KPDS sınavında en başarılı olduğunuz bölüm;

- a) Kelime Bilgisi
- b) Gramer Bilgisi
- c) Cümle Tamamlama
- d) Yabancı Dilden Türkçe'ye Çeviri
- e) Türkçe'den Yabancı Dile Çeviri
- f) Paragraf Tamamlama
- g) Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma
- h) Karşılıklı Konuşma (Diyalog)
- i) Duruma Uygun Düşen İfadeyi Bulma
- j) Eş Anlamlı Cümleyi Bulma (Sadece KPDS'de)
- k) Okuma ve Anlama (Paragraf) Soruları

16. ÜDS ya da KPDS sınavında en başarısız olduğunuz bölüm;

- a) Kelime Bilgisi
- b) Gramer Bilgisi
- c) Cümle Tamamlama
- d) Yabancı Dilden Türkçe'ye Çeviri
- e) Türkçe'den Yabancı Dile Çeviri
- f) Paragraf Tamamlama
- g) Anlam Bütünlüğünü Bozan Cümleyi Bulma
- h) Karşılıklı Konuşma (Diyalog)
- i) Duruma Uygun Düşen İfadeyi Bulma
- j) Eş Anlamlı Cümleyi Bulma (Sadece KPDS'de)

k) Okuma ve Anlama (Paragraf) Soruları

17. Akademik yaşamınızda yabancı dil kullanım (okuma, yazma, konuşma) oranınız nedir?

- a) % 100 Türkçe
- b) % 90 Türkçe, % 10 Yabancı Dil
- c) % 80 Türkçe, % 20 Yabancı Dil
- d) % 70 Türkçe, % 30 Yabancı Dil
- e) % 60 Türkçe, % 40 Yabancı Dil
- f) % 50 Türkçe, % 50 Yabancı Dil
- g) % 40 Türkçe, % 60 Yabancı Dil

18. ÜDS ya da KPDS sınavının yabancı dil bilgisini gerçekten ölçtüğüne inanıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Fikrim Yok

19. Yabancı dil bilmenin akademisyenin çalışmalarına katkı sağlayacağına inanıyor musunuz?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Fikrim Yok

20. Uzmanlık alanınıza giren konularda yazılmış yabancı dildeki makaleleri anlayabiliyor musunuz?

- a) Çoğunu Anlarım
- b) Bir Kısmını Anlarım
- c) Hiç Anlamam

21. ÜDS ya da KPDS sistemine eleştiriniz:

- a) Yabancı Dil Sınavları Nedeniyle Bilimsel Çalışmalara Yeterince Vakit Ayıramıyorum.
- b) Ciddi Anlamda Maddi Kaynak Ayırmak Gerekıyor.
- c) Uzmanlık Alanımdan Soru Gelmiyor
- d) Bilim, Yabancı Dille Yapılmaz
- e) Diğer

22. Belirtmek istediğiniz görüş ve düşünceler:

.....

ANKET BİTMİŞTİR. TEŞEKKÜR EDERİZ.